

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 18-03-2025
No. 2025.01031
Portefeuillehouder: Hoenderkamp
Team: Beleid Sociale Zekerheid**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 18 maart 2025

Betreft: Schriftelijke vragen - Staat rechtsbescherming en sociale advocatuur gemeente Maastricht

Geacht college,

Uit diepgravend onderzoek van [Platform Investico](#) blijkt opnieuw dat de toegang tot rechtsbescherming ernstig onder druk staat vanwege de voortdurende afbraak van de sociale advocatuur. Door aanhoudende bezuinigingen op gesubsidieerde rechtsbijstand zijn er steeds minder advocaten beschikbaar om kwetsbare burgers juridisch bij te staan. Al jaren waarschuwen advocaten, rechtsgeleerden, en de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) in diverse media, waaronder [Trouw](#), [NRC](#) en [De Volkskrant](#), voor de gevolgen van deze ontwikkeling, zoals dat steeds meer burgers afzien van juridische procedures omdat zij zich geen betaalbare juridische hulp kunnen veroorloven. Dit leidt niet alleen tot toenemende ongelijkheid, maar ook tot situaties waarin burgers hun recht simpelweg niet kunnen halen.

Deze ontwikkelingen hebben bij onze fractie de nodige vragen opgeroepen over de stand van de rechtsbescherming en de toegankelijkheid van de sociale advocatuur in de gemeente Maastricht.

1. Hoe beoordeelt uw college de huidige toegankelijkheid van de sociale advocatuur in Maastricht?
2. Zijn er bij uw college concrete signalen of klachten bekend van en/of over inwoners die moeilijkheden ervaren bij het verkrijgen van betaalbare juridische hulp? Zo ja, mag de gemeenteraad een schets van de problematiek ontvangen?
3. Welke gevolgen ziet uw college op lokaal niveau door de afname van sociale advocaten?
4. Heeft uw college contacten met lokale advocaten, of met de lokale afdeling van de NOvA, om inzicht te krijgen in de mate waarin zij hun werk nog kunnen uitvoeren onder de huidige omstandigheden? Zo ja, wat is het beeld dat uit die contacten opdoemt?

Een belangrijke rol bij het versterken van de rechtspositie van kwetsbare burgers ligt wat de SP bij de zogenoemde sociaal raadslieden. Sociaal raadslieden bieden inwoners op laagdrempelige wijze

advies en hulp bij juridische en maatschappelijke kwesties. Hun taken omvatten onder andere ondersteuning bij sociale zekerheid, belastingzaken, toeslagen, schuldenproblematiek, consumentenkwesties en arbeidsrecht. Omdat zij door gemeenten worden gefinancierd, zijn sociaal raadslieden onafhankelijk van commerciële belangen, hoeven zij zich geen zorgen te maken over hun pensioenopbouw zoals sociaal advocaten dat wel doen, en zijn zij daardoor bijzonder effectief in het voorkomen en oplossen van juridische problemen voordat deze escaleren. Gemeenten als [Nijmegen](#), waar sociaal raadslieden al jarenlang succesvol worden ingezet, hebben laten zien dat deze professionals onmisbaar zijn om juridische zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen en het gat dat in de sociale advocatuur geslagen enigszins te dichten.

5. Heeft Maastricht momenteel sociaal raadslieden in dienst of worden zij gefinancierd door de gemeente, vergelijkbaar met steden als Nijmegen? Zo ja, om hoeveel raadslieden gaat het in dezen?
6. Indien Maastricht momenteel geen sociaal raadslieden in dienst heeft, welke redenen liggen hier dan aan ten grondslag, en is het college bereid om te onderzoeken of en hoe sociaal raadslieden alsnog geïntroduceerd kunnen worden? Zo ja, wanneer mag de gemeenteraad de uitkomsten van dat onderzoek tegemoet zien? Zo nee, waarom niet?

Ook de figuur van de Gemeentelijke Ombudsman verdient wat de SP betreft onze aandacht als belangrijk instrument voor het versterken van rechtsbescherming en vertrouwen tussen burgers en overheid. Een gemeentelijke ombudsman functioneert als onafhankelijke instantie waar inwoners terecht kunnen voor klachten over gemeentelijke diensten, ambtenaren of bestuurders. Gemeenten als [Den Haag](#) maken al geruime tijd naar tevredenheid gebruik van een Gemeentelijke Ombudsman. Uit ervaringen in steden als Den Haag blijkt dat het hebben van een onafhankelijke Gemeentelijke Ombudsman bijdraagt aan transparantie, het sneller oplossen van conflicten en het herstellen van het vertrouwen in de lokale overheid. Bovendien zorgt deze functie ervoor dat klachten effectief behandeld worden, waardoor onnodige juridische procedures en kosten voor alle betrokken partijen voorkomen kunnen worden.

7. Heeft de gemeente Maastricht in het verleden ooit een Gemeentelijke Ombudsman ingesteld, vergelijkbaar met steden als Den Haag? Indien dat het geval was, kan uw college aangeven waarom deze functie niet langer bestaat? Mocht deze nooit bestaan hebben, waarom niet?
8. Acht het college het wenselijk om een Gemeentelijke Ombudsman als onafhankelijke instantie voor klachtenbemiddeling en het verbeteren van de rechtsbescherming van inwoners in te stellen? Zo nee, waarom niet?
9. Zo ja, welke stappen is het college bereid te zetten om de haalbaarheid en wenselijkheid van een gemeentelijke ombudsman voor Maastricht op korte termijn te onderzoeken? En wanneer mag de gemeenteraad een relaas van bevindingen dienaangaande tegemoet zien?

Dan het [Huis van het Recht](#) in Heerlen. Dat is een initiatief dat in 2020 door een samenwerkingsverband van de rechtbank Limburg, de gemeente Heerlen, en het Juridisch Loket is opgericht met als doel om inwoners laagdrempelige toegang te bieden tot juridische ondersteuning en advies. Daarnaast sluiten ook ketenpartners als het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en de woningcorporaties aan. Dit initiatief bundelt verschillende vormen van juridische dienstverlening onder één dak, waaronder sociaal raadslieden, advocaten, juristen en getrainde vrijwilligers. De kernactiviteiten van het Huis omvatten onder meer hulp bij schuldproblemen, arbeidsrechtelijke conflicten, huurkwesties en sociale zekerheidsvraagstukken. Het initiatief is ontstaan vanuit de wens om rechtshulp dicht bij de burger te brengen, juridische drempels weg te nemen en het vertrouwen tussen inwoners en overheid te versterken. Uit ervaringen blijkt dat dergelijke voorzieningen bijdragen aan een snellere en effectievere conflictoplossing, het voorkomen van escalatie van problemen en het bevorderen van maatschappelijke participatie van inwoners.

10. Hoe beoordeelt uw college het concept en de werkwijze van het Huis van het Recht in Heerlen, en welke specifieke voor- en nadelen ziet het college in de eventuele oprichting van een vergelijkbaar Huis van het Recht in Maastricht?
11. Heeft het college reeds onderzocht of geïnventariseerd of er binnen Maastricht behoefte bestaat aan een vergelijkbare voorziening? Zo ja, mag de gemeenteraad een overzicht van de uitkomsten van dat onderzoek ontvangen? Zo nee, waarom niet?
12. Welke mogelijke partners en stakeholders ziet uw college als essentieel om een Huis van het Recht in Maastricht succesvol op te zetten?
13. Is het college bereid om op korte termijn een (hernieuwd) wenselijkheids- en haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar de implementatie van een Huis van het Recht in Maastricht? Zo ja, op welke termijn mag de gemeenteraad de uitkomsten van dat onderzoek tegemoetzien? Zo nee, waarom niet?

Onze fractie ziet de beantwoording met grote interesse tegemoet.

Hoogachtend,

Stephanie Blom
Raadslid SP